

Số: 737/HD-TrT

Hải Phòng, ngày 27 tháng 12 năm 2018

HƯỚNG DẪN

Kỹ thuật diệt chuột bảo vệ sản xuất vụ Xuân năm 2019

Năm 2018, công tác diệt chuột được các cấp, các ngành, các địa phương chỉ đạo rất quyết liệt, hiệu quả bằng nhiều biện pháp (thủ công, hóa học...). Diện tích cây trồng bị chuột gây hại đã giảm 2,5 lần so với năm 2017. Tuy nhiên, chuột là đối tượng dịch hại nguy hiểm, có khả năng sinh sản nhanh, sức phá hại lớn, nhất là trong điều kiện vụ Xuân 2019 được dự báo là ẩm hơn trung bình nhiều năm, chuột có khả năng bùng phát thành dịch gây hại nặng cho sản xuất nông nghiệp nếu không được quan tâm chỉ đạo kịp thời, hiệu quả ngay từ đầu vụ sản xuất.

Thực hiện Chỉ thị số 9864/CT-BNN-BVTV ngày 19/12/2018 của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn về việc tăng cường công tác phòng, chống chuột bảo vệ sản xuất trồng trọt; Căn cứ Quy trình kỹ thuật phòng chống chuột hại cây trồng tại Công văn số 2475/BVTV-TV ngày 11/12/2014 của Cục Bảo vệ thực vật; Kế hoạch số 494/KH-SNN ngày 28/11/2018 Kế hoạch diệt chuột bảo vệ sản xuất nông nghiệp năm 2019. Để chủ động phòng, chống chuột gây hại, giảm tới mức thấp nhất thiệt hại do chuột gây ra, bảo vệ sản xuất nông nghiệp năm 2019, Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật hướng dẫn các biện pháp diệt chuột và kỹ thuật sử dụng an toàn, hiệu quả một số loại thuốc hóa học trừ chuột vụ Xuân 2019 như sau:

1. Đặc điểm sinh học, tập tính gây hại

Chuột là đối tượng dịch hại nguy hiểm thuộc loài gặm nhấm, răng cửa khỏe, có khuynh hướng mọc dài, phải cắn phá liên tục để mài răng. Chuột sinh sản quanh năm, có khả năng gia tăng số lượng rất nhanh. Đa số các loài chuột đều đẻ con trong hang. Chuột có thể sống được 1 năm, dài nhất là 3 năm. Mỗi năm đẻ 3 – 4 lứa, khoảng cách giữa hai lứa đẻ là 41- 60 ngày, chuột đồng đẻ mỗi lứa từ 3 - 9 con.

Chuột thường sống thành tập đoàn trong hang ở dưới đất, nhất là trên bờ ruộng lúa (1 hang có thể có tới 60 con chuột). Khi lúa chín, chuột rời hang và sống trong ruộng, nhiều khi làm tổ trên cây lúa. Vì vậy thiệt hại thường là ở giữa ruộng chứ không phải gần bờ. Chuột thường di chuyển trên đường mòn hay men theo bờ, chủ yếu gây hại về đêm, không những gây hại ngoài đồng mà còn gây hại trong các hộ gia đình, khu trang trại, kho tàng, khu công nghiệp...

Vì vậy, diệt chuột phải mang tính cộng đồng, thường xuyên, tổ chức diệt chuột tập trung, đồng loạt, chú trọng những nơi có mật độ chuột cao như gò đồng, chân đê, khu công nghiệp, khu trang trại, bờ mương, bờ máng...

2. Một số biện pháp phòng trừ chuột hiệu quả

2.1. Biện pháp canh tác: Tiến hành vệ sinh đồng ruộng, dọn sạch gốc rạ, lúa chết, cỏ bờ ruộng, bờ mương, phát quang bờ bụi, không để đất hoang hóa cỏ mọc um tùm, hạn chế nơi cư trú và sinh sản của chuột.

2.2. Biện pháp vật lý, cơ học (thủ công): Đây là biện pháp diệt chuột hiệu quả cao nhất. Cần phát động chiến dịch diệt chuột ở tất cả các địa phương có sản xuất nông nghiệp, huy động mọi lực lượng (nông dân, học sinh, các đoàn thể...) cùng tham gia diệt chuột thường xuyên, liên tục.

Có thể áp dụng một số biện pháp thủ công để bắt chuột như sau:

- Dùng đèn để soi bắt chuột vào ban đêm.
- Sử dụng các loại bẫy (bẫy bán nguyệt, bẫy sập, bẫy lồng, bẫy dính) đặt trên lối đi của chuột và nơi chuột gây hại.
- Đào bắt, hun khói hoặc đổ nước vào hang chuột cho chuột chạy ra và dùng đơm đó để bắt...
- Sử dụng máy lồng để đập cỏ dại ở những khu đất hoang kết hợp diệt chuột.

*** Lưu ý:** Nghiêm cấm sử dụng điện để diệt chuột; khi đào bắt chuột phải hoàn trả lại hiện trạng, không làm ảnh hưởng và hư hỏng các công trình thủy lợi, đê, kè, cầu, cống...

2.3. Biện pháp sinh học

- Bảo vệ và nghiêm cấm săn bắt các loài động vật là thiên địch của chuột như: rắn, chim cú mèo, chim cú lợn...
- Khuyến khích phát triển đàn mèo, chó để săn bắt chuột trong các hộ gia đình, khu trang trại...

2.4. Biện pháp hóa học

Sử dụng các loại thuốc diệt chuột trong danh mục thuốc bảo vệ thực vật được phép sử dụng tại Việt Nam, ưu tiên sử dụng một số loại thuốc diệt chuột thế hệ mới an toàn, ít độc hại với người, vật nuôi và môi trường như: Dacu-M 0.386GR, CAT 0,25WP, Rat-K 2%DP, Ranpart 2%DS,...

Trước khi tiến hành đặt bả thuốc cần đọc kỹ hướng dẫn sử dụng, liều lượng sử dụng trên bao gói thuốc và sử dụng thuốc theo nguyên tắc 4 đúng. Tỷ lệ trộn thuốc với mồi, lượng sử dụng trên đơn vị diện tích theo hướng dẫn của từng loại thuốc.

Nên sử dụng mồi mạt hoặc thóc đã luộc để nguội (thóc luộc 1 giờ cho nứt vỏ trấu, đổ ra cho ráo nước) trộn với thuốc tạo thành mồi bả đặt ngoài đồng. Đặt từ 4 - 5 mô bả cho 01 sào bắc bộ, mỗi mô đặt khoảng 20 gam mồi bả. Nếu mật độ chuột cao có thể tăng mật độ đặt bả.

*** Cách đặt bả:**

- Đặt bả thành mô trên đường đi lại của chuột, gần cửa hang, nơi chuột đang phá hại, bờ mương, bờ máng ... khoảng cách giữa các mô bả tùy theo mật độ chuột trên đồng ruộng (khoảng 5-7 m đặt 1 bả).

- Đặt bả vào lúc chiều mát trước khi trời tối, tránh trời mưa. Bổ sung mỗi bả vào chiều tối ngày hôm sau nếu chuột ăn hết mỗi bả, nên đặt bả liên tục từ 3 - 6 đêm liền. Không đặt bả vào những ngày thời tiết rét đậm, rét hại (nhiệt độ dưới 15⁰C).

*** Thời gian đặt bả trong vụ Xuân:** Tùy theo mức độ gây hại của chuột trên đồng ruộng, có thể sử dụng thuốc diệt chuột 2 -3 lần trong vụ vào các thời điểm sau:

- Đợt 1: Từ ngày 01/01/2019 đến 30/01/2019 (khi tiến hành lấy nước đổ ải đến trước cấy) đặt bả tập trung tại bờ ruộng, bờ mương, gò đồng, ...nơi trú ngụ của chuột.

- Đợt 2: 25/2/2019 – 10/3/2019, sau khi kết thúc gieo cấy.

- Đợt 3: 25/3/2019 – 05/4/2019, trước khi lúa giai đoạn phân hóa đòng.

*** Một số lưu ý:**

- Người trực tiếp trộn thuốc và đặt bả phải sử dụng bảo hộ lao động như đeo khẩu trang và găng tay.

- Thu xác chuột chết để tiêu hủy không làm ảnh hưởng đến nguồn nước và môi trường.

- Trong trường hợp bị ngộ độc do tiếp xúc với thuốc (ăn, uống thực phẩm có dính thuốc...) phải kịp thời chuyển bệnh nhân đến cơ sở y tế gần nhất. Thuốc giải độc là Vitamin K₁.

Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật Hải Phòng đề nghị Ủy ban nhân dân các quận, huyện, phòng Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, phòng Kinh tế các huyện, quận chỉ đạo cán bộ kỹ thuật tăng cường bám sát cơ sở, hướng dẫn các địa phương tổ chức tốt các đợt diệt chuột bảo vệ sản xuất vụ Xuân 2019 đạt hiệu quả.

Nơi nhận:

- GD Sở, các PGD Sở NN&PTNT; (để báo cáo)
- UBND các quận, huyện;
- Phòng NN-PTNT, phòng KT các huyện, quận ;
- TT Khuyến nông;
- Đài PTTH, Báo Hải Phòng;
- Lưu: VT, TV.

**KT. CHI CỤC TRƯỞNG
PHÓ CHI CỤC TRƯỞNG**

Chu Thanh Hà